

LETAK ZA RODITELJE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Obitelj je mjesto gdje se odlučuje s kojim će medijima dijete doći u doticaj i kakvu će važnost mediji imati u djetetovu svakodnevnom životu. Kakav će djeca kasnije imati odnos s medijima i prema njima ovisi o njihovu ranom iskustvu u obitelji i s roditeljima kao prvim modelima. Da bi djeca mogla postati kompetentni korisnici medija, moraju ovladati tehnologijom, no mnogo je važnije naučiti ih i podržati u izgradnji kritičkog stava, u čemu im je potrebno iskustvo i mudrost odraslih. Kako biste podržali razvoj medijske pismenost svoga djeteta, važna je vaša uključenost i prisutnost:

- Pratite interese svojeg djeteta, njegove reakcije na medije i sadržaj kojem ga izlažete. Nakon zajedničkog gledanja crtića ili igranja neke igrice razgovarajte o iskustvu koje ste imali.
- Postavite granice – ograničite vrijeme provedeno u korištenju medija. Ponudite djeci druge mogućnosti i sadržaje kojima mogu ispuniti svoje vrijeme, te im na taj način osigurajte raznolikost iskustava.
- Budite oprezni i nadzirite korištenje medija djece predškolske dobi. Ponudite djetetu na izbor nekoliko odabranih i njemu primjerenih sadržaja bolje je nego ga pustiti da samo odabire crtiće na televiziji ili internetu.
- Upoznajte se sa značenjem dobnih oznaka na medijskim sadržajima. Oni su vrijedan putokaz u odabiru sadržaja primjerenih za djecu.
- Osim dobi, prilikom procjene primjerenosti sadržaja za vaše dijete, u obzir uzmite i djetetove interese, temperament i sklonosti koje pokazuje.
- Pratite interakcije koje mlade dijete ima sa starijom braćom i sestrama te procijenite koji su sadržaji primjereni za mlade dijete.
- Potičite dijete da kritički promišlja i propituje sadržaj. Započnite odmah postavljajući pitanja pri uobičajenom razgovoru.
- Pomognite djetetu da razlikuje stvarnost od mašte i fikcije. Objasnite mu da situacije prikazane u crtićima nisu uvijek moguće u stvarnom životu (npr. kad lik u crtiću padne sa zgrade i nastavi trčati).
- Naučite i informirajte se o sigurnosti.
- Budite model – djeca više vjeruju onome kako se ponašamo nego onome što govorimo.
- Osvijestite svoje navike i vrijeme koje provodite uz ekrane (osobito pametni telefon) kada ste s djetetom.
- Osvijestite na koji način reagirate kada vam stigne poruka (SMS, elektronička poruka, poruka s društvene mreže). Pričekajte trenutak, završite razgovor s djetetom prije nego što pročitate poruku.

- Dogovorite obiteljska pravila o korištenju medija, primjerice: svi se mobilni telefoni odlažu na posebno mjesto prije spavanja, za vrijeme jela ne javljamo se na telefon, za vrijeme jela televizor je ugašen, tijekom obiteljskog druženja ne provjeravamo poruke i poštu.
- Ponudite različita iskustva i sadržaje koje će dijete istraživati kroz igru. Možda neće odmah posegnuti za njima, no ostavite ih u blizini da budu dostupni i vidljivi (npr. dijete možda zasad još ne pokazuje interes za slikovnice, no ako u svom prostoru vidi knjige i vidi vas kako čitate, dobiva poruku da su knjige poželjne).
- Koristite igre zamišljanja, igre koje potiču djecu na stvaranje i maštovitost, kao i igranje s različitim materijalima.
- Koristeći pametni telefon, zajedno s djetetom pronađite sliku najdraže životinje, značenje nove riječi koju dijete usvaja ili odgovor na djetetovo pitanje o prirodnim pojavama.
- Razgovarajte u starijoj dobi o tome što su to tajne, koje su tajne dobre, a koje loše, odnosno kad treba, a kad ne treba čuvati tajnu.
- Pomognite djeci osvijestiti kojim se ljudima mogu obratiti ako se dogodi nešto što ih zbuni, uplaši ili zbog čega se osjećaju nelagodno.
- Naučite ih što se smije, a što se ne smije kada komuniciramo s drugim ljudima. Od malih nogu naglasite i njegujte pravila: poštuju sebe i druge i ne čini drugima ono što ne želiš da čine tebi.
- Dogovorite pravila oko objavljivanja fotografija i sadržaja koji uključuju vaše dijete. Uspostavite dogovor o traženju dopuštenja za objavljivanje sadržaja o drugima na internetu, koji vrijedi za sve članove obitelji i prijatelje koju okružuju dijete.
- Podijelite s djetetom dobre priče s društvenih mreža i iz drugih medija, fotografije ili video koji vas je privukao ili dirnuo.

